ఆర్నెల్లదాకా రాను

"మళ్ళా ఎన్నాళ్ళకొస్తవ్ కొడుకా!" అంది వెంకటమ్మ పట్నం వెళ్ళిపోవడానికి తయారవుతున్న కొడుకును కళ్ళనిండా చూసుకుంటూ.

"ఆర్నెళ్ళు పట్టది. బాగా చదివి పరీక్షలు రాయాలె. గిట్ల నాల్గు రోజులకోసారి వచ్చిపోతుంటే చదువెట్లయితది" అన్నాడు వేణు తన పుస్తకాలన్నీ ఓ సంచీలో సర్దుకుంటూ.

"ఆర్నెళ్ళదాక రావా? వరంగల్లేపాటి దూరముంది? మద్దెనోపాలి వచ్చిపోతే యేమైతది" అంది వెంకటమ్మ.

"యేం కాదు, నా చదువు పాడైతది. చదవొద్దు. పరీక్షరాయొద్దు. ఊళ్ళనే ఉండి కూలి పనికి పొమ్మంటే పోత" అన్నాడు వేణు విసుగ్గా.

"నిన్నిప్పుడు కూలిపనెవరు జెయ్యమన్నరు? ఎన్ని కష్టాలైనా పడి నిన్ను చదివిపిస్తమని చెప్పినం గదా".

"గందుకే చెబుతాన నన్ను ఆర్నెళ్ళదాక వదిలిపెట్టుండ్రి అని. పరీక్ష రాసినంకనే నేను మళ్ళొస్త." పుస్తకాలూ, బట్టలు సర్దుకొని వేణు లేచి నిల్చొని, "నేను పోయ్యొస్తనే అవ్వా!" అన్నాడు.

"నిజంగనే ఆర్నెళ్ళదాక రావా?"

"రాను. ఆర్నెళ్ళ తర్వాతొస్తే అదే అదృష్టమనుకోండ్రి" అంటూనే వేణు ఇంట్లోంచి బయటకొచ్చి వేగంగా బస్సు స్టాప్ వైపు నడవసాగాడు.

అమ్మను వదిలేసి రావడం బాధే. ఆమెకు తాను తప్ప ఇంకెవరూ లేరు. నాన్న తన ఊరి దొర దగ్గర జీతం ఉండేవాడు. రెండేళ్ళ క్రితమే దొర పనిమీదే మర్రి చెట్టెక్కి కొమ్మలు నరుకుతూ కాలు జారి కింద పడిపోయి చనిపోయాడు. అయినా, దొర తన కుటుంబాన్ని ఏ విధంగానూ ఆదుకోలేదు. పైగా, ఆయన అప్పింకా తీరలేదని, ఆ అప్పు కింద తనను ఆయన దగ్గర జీతముంచాలని పట్టుబట్టాడు. అప్పుడే పట్నంలో ఉండే తన మేనమామొచ్చి, ఎట్టి పరిస్థితిల్లోనూ మావాడ్ని మీ దగ్గర జీతముంచేది లే"దని కచ్చితంగా చెప్పేసి తనను వరంగల్ తీసికెళ్ళి హైస్కూల్లో చేర్పించాడు. మేనమామ కనకయ్య వరంగల్‌లోని ఓ రైస్ మిల్లులో పనిచేస్తాడు. తనప్పటికే తన ఊరి హైస్కూల్లోనే టెన్త్ చదువుతున్నాడు. వరంగల్ వెళ్ళాక తన ప్రపంచం చాలా విశాలమైపోయింది. మేనమామ ఇంట్లోనే ఉంటూ టెన్త్ ప్యాసయి ఇంటర్‌లో చేరాడు. వరంగల్‌కు, తన ఊరికి చాలా దగ్గరే కాబట్టి ప్రతివారం తన ఊరికి వెళ్ళొస్తుండేవాడు.

ఇంటర్‌లో జాయినయిన కొద్ది రోజుల తర్వాత ఓ రోజు లెక్చరర్ రాకపోవడం వల్ల క్లాసు లేకపోతే ఒక్కడే వెళ్ళి లైబ్రరీలో కూర్చున్నాడు. అక్కడే ఉన్న రాజేందర్ అనే తన సీనియర్ తనకేసి చాలా సేపు చూసి. "నువ్వు ఫస్టియర్ ఎం.పి.సీలో ఉన్నావు కదూ" అన్నాడు. "అవును" అన్నాడు తను.

"ఇప్పుడు క్లాసు లేదా" అన్నాడు రాజేందర్.

"లేదు. ఇంగ్లీషు సార్ రాలేదు" అన్నాడు తను.

"ఆ ఇంగ్లీషు సారు ఎప్పుడూ రాడు. లెక్కల సార్ కూడా రాడు. ట్యూషన్లు చెప్పుతరు. కాలేజీలల్ల చెప్పరు."

"అన్యాయం గాదా?"

"అన్యాయమే. మేం ఎన్నోసార్లు ప్రిన్స్‌పాల్ నడిగినం. క్లాసులు బాయ్‌కాట్ చేసినం. కానీ, ఏం లాభం? పైకి రాసిన్నంటడు. ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయిస్తనంటడు. ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయిస్తే మాత్రం వాళ్ళుపోతరా? ఎవ్వన్నో నాయకున్ని పట్టుకుంటరు. వానికింత లంచమిస్తరు. ట్రాన్స్‌ఫర్ కాన్సిల్ చేయించుకుంటరు" అన్నాడు రాజేందర్.

"గట్లయితే ఎట్లమరి? ఈ దేశం ఎట్ల బాగుపడాలె?" అన్నాడు తను.

"మీదేవూరు?"

"వెంకటాపురం. ఇక్కడికి దగ్గరే."

"మీ అమ్మ, నాయన యేం జేస్తరు?"

"మా నాయన మా ఊరి దొర దగ్గర జీతముండేటోడు. చెట్టు కొట్టబోయి జారిపడి చచ్చిపోయిండు."

"మీ ఊరి దొరంటే వెంకట్ రెడ్డేనా?"

"వెంకటరెడ్డే. నీకెట్ల తెలుసు?"

"మాకీ చుట్టుపక్కలూర్ల దొరలందరు తెలుసు. మీ నాయన దొరపని మీదనే చెట్టెక్కి జారిపడి చచ్చిపోయినా మీ దొర మీకేం ఇయ్యలేదు కదూ"?

"అవును. పైగా పాత బాకీ కింద నన్ను కూడా ఆయన దగ్గర జీతముండమన్నడు. మా కనకయ్య మామ అడ్డుపడకపోతే నన్నసలు వదిలేవాడే కాదు" అన్నాడు తను.

"మీ ఊర్లె మీ అమ్మొక్కతే ఉంటదా?"

"మా యిద్దరక్కలు కూడా మా ఊళ్లెనే ఉంటరు."

" సాయంత్రంపూట యేం జేస్తవు నువ్వు?"

"యేం లేదు. ఊకనే ఉంట. నాకీ ఊళ్లె ఎవ్వరు దోస్తులు కూడా కాలేదు."

"మేమందరం నీ దోస్తులమే. ఈ రోజు నుంచి రోజూ సాయంత్రం మా ఇంటికి రా. అసలు నువ్వుండేదెక్కడ చెప్పు?"

"నయీం నగర్‌ల"

"అయితే మా ఇంటికి మీ ఇల్లు చాలా దగ్గర. యూనివర్సిటీ గేటుకు అపోజిట్‌గా ఉండే రోడ్డు దగ్గరకు రా. నేను కూడా అక్కడ్నే ఉంటా. ఈ రోజు సాయంత్రం ఆరు గంటలకు నీ కోసం నేనక్కడ వెయిట్ చేస్తుంటా" అన్నాడు రాజేందర్.

తన మీద అంత ఇంటరెస్ట్ చూపించిన రాజేందర్ తనకు నచ్చాడు. అతనితో స్నేహం చెయ్యాలనిపించింది. అతడు రమ్మన్న చోటికి వెళ్లాలనిపించింది. ఆ రోజు సాయంత్రం అలాగే వెళ్లాడు. రాజేందర్ తనకోసమే వెయిట్ చేస్తున్నాడు. తనను మోటారు సైకిలెక్కించుకొని చాలా దూరం తీసికెళ్ళాడు. ఊరికి మారుమూలన ఉన్న ఓ పెంకుటిల్లు ముందు ఆపాడు. తలుపు మీద మూడుసార్లు అదోమాదిరిగా చప్పుడు చేశాక తలుపులు తెరుచుకున్నాయి.

"ఇక్కడ మన దోస్తులు చాలా మందున్నరు. నిన్ను వాళ్ళందరికి పరిచయం చేస్త. రా లోపలకు" అన్నాడు రాజేందర్.

తను లోపలకెళ్లగానే తలుపులు మూసేశారు.

లోపల తన వయసువాళ్ళే ఆరుగురున్నారు. రాజేందర్ తనను వాళ్లకు పరిచయం చేశాడు.

"ఈయన వేణుగోపాల్. మన పక్కూరే... ఇంటర్ ఫస్టియర్ చదువుతున్నాడు."

వాళ్లంతా తనను పరిచయం చెయ్యగానే. "లాల్ సలామ్ కామ్రేడ్"! అన్నారు. తనూ తనకు తెలియకుండానే "లాల్ సలామ్ కామ్రేడ్స్"! అనేశాడు. వాళ్లందర్నీ తనకు పరిచయం చేశారు. అందరూ ఇంటరో లేక డిగ్రీయో చదువుతున్న వాళ్లే. సోమయ్య, సారయ్య, రాజయ్య, మురళీధర్, రహమాన్, రమేష్.... వాళ్ళందరూ తనకు మంచి ఫ్రెండ్సయిపోయారు.

"సారింకా రాలేదా?" అన్నాడు రాజేందర్.

"రాలేదు" అన్నాడు సారయ్య.

కొంచెం సేపు వెయిట్ చెయ్యగానే బయట తలుపు చప్పుడైంది. సరిగ్గా రాజేందర్ మూడుసార్లు ఎలా చప్పుడు చేశాడో ఇప్పుడు అలాగే మూడుసార్లు చప్పుడైంది. రాజేందర్ వెళ్లి తలుపు తీశాడు. తమ వయసులోనే ఉన్న ఓ యువకుడు, అతనితోపాటే ఓ యాభైయేళ్ల పెద్దమనిషి లోపల కొచ్చారు. సారంటే ఆయనే కాబోలు అనుకున్నాడు తను. తెల్ల లాల్చీ, పైజామా వేసుకున్నాడు. చంకన ఓ సంచీ వేళ్లాడుతోంది. మనిషి చాలా పొడుగ్గా ఉన్నాడు. చామన ఛాయ. గుబురుగా పెరిగిన గడ్డం. చూడగానే గౌరవం కల్గించే రూపం అతనిది.

"వీరు లక్ష్మీపతిగారు. మన టీచర్. చాలా కాలంగా వీరు మన యూనియన్ మెంబర్స్‌కు క్లాసులు తీసుకుంటున్నారు. ఈ రోజు నుంచి వరసగా పదిహేను రోజులపాటు వీరు ప్రతిరోజూ ఇదే టైమ్‌కు క్లాసులు తీసుకుంటారు" అన్నాడు రాజేందర్. అందరూ నిశ్శబ్దంగా లక్ష్మీపతి గారి కేసి చూస్తుండగా లక్ష్మీపతి మొదలెట్టాడు.

"కామ్రేడ్స్! మీరంతా యువకులు. ఉడుకు రక్తం కల్గిన వాళ్ళు. ఈ దేశంలో యేమైనా విప్లవాత్మకమైన మార్పులు జరగాలంటే అది మీ వల్లనే సాధ్యమౌతుంది. మనమిప్పుడు ఎలాంటి వాతావరణంలో జీవిస్తున్నామో చూడండి. మన సంఘం కుళ్ళిపోయింది. మన రాజకీయ వ్యవస్థ కుళ్ళిపోయింది. మన విద్యావ్యవస్థ కుళ్ళిపోయింది. మన పరిపాలనా వ్యవస్థ కుళ్ళిపోయింది. ఎన్ని స్కాములో చూడండి. ఎన్ని అక్రమాలో చూడండి. ఇది ఉన్న వాడి రాజ్యం. ఉన్నవాడు లేనివాడిని ఎన్ని విధాలుగా దోచుకుంటున్నాడో చూడండి. మన దేశాన్ని మన పాలకులు ఎప్పుడో ఐ.ఎం.ఎఫ్‌కూ, ప్రపంచ బ్యాంక్‌కూ, బహుళ జాతి గుత్తాధిపతులకు అమ్మేశారు. మనమేమన్నా అంటే పోలీసులు, లాఠీలు, తుపాకులు మన మీదకు గురిపెట్టున్నారు. ఇది బూటకపు ప్రజాస్వామ్యం. మాట వరసకే మనల్ని మన సమస్యల్ని చెప్పుకోమంటారు. కానీ, మన సమస్యల్నెవడూ తీర్చడు. ఇది ఉన్న వాళ్ళ రాజ్యం".

ఈ ధోరణిలో సార్ చాలా సేపు మాట్లాడాడు. సార్ చెప్పిన ప్రతిమాటా నిజమే. వింటున్నంత సేపూ తను ఆవేశంలో కొట్టుకుపోయాడు. ఓ గంటసేపు మాట్లాడాక లక్ష్మీపతి తన క్లాసును ముగిస్తూ, "సాయుధ విప్లవం తప్ప ఈ దేశం బాగుపడాలంటే మరో మార్గం లేదు. హింసకు ప్రతిహింసే సమాధానం. తుపాకి గొట్టంలోంచే రాజ్యాధికారం సంక్రమిస్తుంది. మనం మన శ్రమ జీవుల రాజ్యాన్ని స్థాపించినప్పుడే ఈ అన్యాయాలు నశించిపోతాయి. మనం సమసమాజాన్ని స్తాపిస్తాం. కాబట్టి ఈనాడు అణగదొక్కబడ్తున్న మీలాంటి వాళ్ళందరూ సమైక్యం కావాలి. దళితులు, బలహీనవర్గాలవాళ్ళు, అణగదొక్కబడినవాళ్ళు– అందరూ యేకం కావాలి. ప్రజాసైన్యాన్ని స్థాపించాలి. ఇప్పుడు సాగుతున్న గెరిల్లా పోరాటాన్ని ఇంకా ఉధృతం చేయాలి. అందుకు యువకులైన మీరంతా సిద్ధం కావాలి. మీరు సిటీలోనే ఉంటూ విద్యార్థుల్ని ఆర్గనైజ్ చెయ్యాలి. కొంత కాలం తర్వాత మిమ్మల్ని దళాల్లోకి పంపిస్తాము. అంతవరకు మీకు సిటీలోనే కొన్ని బాధ్యతల్ని అప్పగిస్తాం. మీకప్పగించబడిన పనుల్ని జాగ్రత్తగా చేస్తుండండి. లాల్ సలామ్"! అంటూ లక్ష్మీపతి ముగించాడు.

తర్వాత సారయ్య కొన్ని పాటలు పాడాడు.

తర్వాత రాజేందర్ ఏయే కాలేజీలలో ఏయే సమస్యలున్నాయో వాటినెలా ఎదుర్కోవాలో చెప్పాడు.

ఆ రోజు నుంచి తను ప్రతి రోజూ ఆ ప్రదేశానికెళ్తున్నాడు. తనకు చాలా విషయాలు తెలిశాయి. తన చైతన్య పరిధి విస్తరించింది. ఇంతకాలం తనెంత అజ్ఞానంలో ఉన్నాడో అర్థం చేసుకున్నాడు. ఆకలితో, అణచివేతతో అవమానంతో చచ్చేకంటే పోరాటంలో చావడం ఎంతో మేలు అని సార్ పదేపదే చెప్పిన మాటను తను పూర్తిగా నమ్మాడు. మూడు నెలల తర్వాత తనకు చిన్న చిన్న పనులు చెప్పడం మొదలెట్టారు.

కొన్ని లెటర్స్, విప్లవ సాహిత్యం ఉన్న బ్యాగ్స్‌ని ఫలానా చోట ఫలానా గుర్తులున్న ఇంట్లో ఫలానా కోడ్ గుర్తులతో అక్కడుండే వ్యక్తిని గుర్తుపట్టి ఇచ్చిరమ్మని పంపిస్తుండేవాళ్ళు. తను సరిగ్గా వాళ్ళు చెప్పినట్లే చేస్తుండేవాడు. తనకు శేఖర్ అనే మరో పేరు కూడా పెట్టి తనను శేఖరుగానే వ్యవహరిస్తుండేవాళ్ళు. ఫలానా షాపుకెళ్ళి ఫలానా పేరు చెప్తే ఆ షాపు వాళ్ళు కొంత డబ్బిస్తారని, ఆ డబ్బు మూడో కంటికి కనిపించకుండా తీసుకురమ్మని కూడా తనను పంపిస్తుండే వాళ్ళు. ఇలా మరో మూడు నెలలు గడిచిపోయాయి. ఆ తర్వాత తనకు ఇంకా ముఖ్యమైన పనులు చెప్పడం మొదలెట్టారు. లక్ష్మీపతి సార్ తనకూ, సారయ్యకు పిస్టల్ షూటింగ్ నేర్పించాడు. అయిదారు రోజులు ప్రాక్టీస్ చెయ్యగానే తనకు పిస్టల్ షూటింగ్ వచ్చేసింది. పిస్టల్ షూటింగ్ రావడంతో తను చాలా ఇంపార్టెంట్‌గా ఫీలయ్యాడు. యూనియన్‌లో కూడా తన ఇంపార్టెన్స్ పెరిగింది. తను అయిదారు రోజుల కొకసారి కూడా కాలేజీకి వెళ్ళేవాడు కాదు. అప్పుడప్పుడు తన ఊరికెళ్ళి అమ్మను చూసొస్తుండేవాడు.

ఒకరోజు రాజేందర్ తనను పిలిచి, "నువ్వు మాటిమాటికి మీ ఊరెళ్ళకూడదు" అన్నాడు.

"నేను కనబడకపోతే మా అవ్వ బెంగపెట్టుకుంటది."

'నిజమే. మనం ఈ ఉద్యమంలోకొచ్చామంటే అవ్వ. అయ్య, అక్క, చెల్లె... అందర్నీ మరిచిపోవాలే. మనకు వ్యక్తిగత బాంధవ్యాలు గానీ, వ్యక్తిగత సమస్యలుగానీ ఉండకూడదు. మనం ఏం చేసినా ప్రజలకోసమే, సమూహాలకోసమే, సమాజం కోసమే కాబట్టి నువ్వీ సారి వెళ్ళినప్పుడు మీ అవ్వతో చెప్పు మరో ఆరు నెలలదాకా రానని. నీకు కొన్ని ముఖ్యమైన బాధ్యతల్ని అప్పగించబోతున్నాము" అన్నాడు రాజేందర్.

తను "గట్లనే చెప్పొస్త" అన్నాడు.

అందుకే ఈసారి అవ్వతో మరో ఆర్నెల్లదాకా రానని చెప్పేశాడు. అవ్వకు తనేం చేస్తున్నాడో తెలీదు. తెలిస్తే భయంతో హడలిపోతుంది. గుండాగి చచ్చిపోయినా ఆశ్చర్యం లేదు.

... ...

"ఈసారి నీకు చాలా ముఖ్యమైన పని అప్పగిస్తున్నాము. నువ్వూ, సారయ్యా శివాజీ నగర్‌లో ఉండే నరసింహస్వామి అనేవాడి ఇంటిమీద ఓ కన్నేసి ఉంచండి. ఓ వారం రోజులు వాడింటికి ఎవరొస్తున్నారో, ఎవరు వెళ్తున్నారో, ఏ టైమ్‌లో వాడు పూర్తిగా ఒంటరిగా ఉంటాడో గమనించండి. వారం రోజుల తర్వాత వాడు ఒంటరిగా ఉండే టైమ్ చూసుకొని వాడింట్లోకెళ్లివాడిని ఫినిష్ చెయ్యండి. వేణూ, నువ్వు బయట ఉండు. సారయ్యా, నువ్వు లోపలకెళ్ళి ఈ పిస్టల్‌తో వాడిని చాలా దగ్గర్నుంచి వాడి కణతల మీద మూడు సార్లు కాల్చెయ్. ఎట్టి పరిస్తితుల్లోనూ వాడు బతకకూడదు. పని పూర్తిచేసుకొని గప్‌చుప్‌గా మీరు బయటకొచ్చేసి ఏమీ తెలియనట్లు మీ సైకిళ్ళమీద రోడ్డు మీదకొచ్చి జనంలో కలిసిపొండి" అన్నాడు రాజేందర్.